

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 16. 3. 2017

Číslo: Ročník 27 (2017), Číslo 1

Sekce: Okénko

Název článku: Stáž v knihovně v dánském Randers

Autor: Antonín Šimek

Zdroj: <http://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20170123>

Stáž v knihovně v dánském Randers

Antonín Šimek

Obcházím třípatrovou betonovou budovu na rozlehlém náměstí a hledám vchod. Sraz s Evou Bisbjerg mám domluvený na desátou hodinu. Nakukuji do oken a přemýšlím, co mě tento týden čeká. Komunikujeme spolu již od června, kdy jsem poslal hromadný e-mail do několika institucí západní Evropy s touhou získat nové zkušenosti, impulsy a inspiraci pro svou práci kulturního referenta a vedoucího knihovny ve Velkém Poříčí. Kladnou odpověď jsem získal z galerie současného umění Komplot v Bruselu a z knihovny v dánském Randers. Na začátku září, když bylo ještě příjemné letní počasí, jsem strávil týden v Bruselu. Šedesátitisícové Randers jsem navštívil na začátku listopadu. To už byly listnaté stromy opadané a brzy se stmívalo.

Skrz bezpečnostní rámy vstupuji do útulné a prosvětlené knihovny s „nádvořím“ přes tři patra a s prosklenou střechou. Uprostřed je několik pohodlných křesel a dřevěné pódium, okolo jsou pak regály s knihami a stolky s počítači. Obracím se na první knihovnici, kterou potkám, a zkusím vyslovit příjmení personalistky, s níž mám domluvenou schůzku. Nezná spisovatele se jménem „Bijsberg“, a tak jí raději ukazují jméno na mobilu. Pochopíme se a už stoupáme po schodech do její kanceláře. Sympatická, elegantní dáma mě srdečně vítá a představuje paní ředitelce. Ta si mě fotí a fotografií následně posílá všem kolegům, abych nikoho nepřekvapil v prostorách pro zaměstnance. Eva mě seznamuje s možnostmi, které tento týden mám. Harmonogram od devíti ráno po desátou večer mě mírně zaskočil, ale přijel jsem získávat nové zkušenosti, tak hurá do toho. Ještě klíč od kanceláře a instrukce k ovládnání kávovaru. Vedle kávovaru leží ošatka s ovocem – pro zaměstnance je zdarma, stejně jako káva.

V úterý ráno probíhá neformální snídanež zaměstnanců knihovny. Z provozních důvodů tam samozřejmě nejsou všichni. Ze 70 lidí přišla zhruba polovina, přesto zcela zaplní prostor kavárny. Kavárna slouží veřejnosti, v úterý ráno pak pro setkání knihovníků. V dalších dnech tam chodím na oběd – polévku, sendvič, hamburger. Neformální snídani zahájí paní ředitelka mým představením. Další deset minut prezentují naši obec a knihovnu. Pak mě několik zaměstnanců postupně seznamuje se svou agendou. Ačkoli jejich besedám a lekcím nerozumím, protože dánsky neumím, o to víc si všímám přátelské atmosféry. Rámcově mi vše před či po dané besedě vysvětlují anglicky.

Večer se vydávám do místního kina na film Jack Reacher: Nevracej se. Z hlediska knihovnictví stojí za pozornost, že film byl natočen podle předlohy knihy spisovatele Lee Childa. Toho si je dobře vědom Jacob, který vystudoval obor dějiny filmu a pracuje v knihovně. Před filmem má patnáctiminutovou prezentaci o spisovateli, jeho dílu, hrdinství v širším kontextu beletristické i filmové produkce. Diváci soustředěně poslouchají a na konci ho ocení potleskem. Perfektní reklama pro knihovnu.

Další střípek ze stáže, o který bych se s vámi chtěl podělit, je návštěva knihovnického autobusu. Knihovna má totiž kromě hlavní budovy a tří poboček ještě mobilní knihovnu. Autobus promyšleně zařízený pro knihovnické účely je zaplněn novými tituly naučné literatury, beletrie, filmů, hudby, audioknih i dětské literatury. V přední části pak stojí dva výpůjční pulty. Bibliobus jezdí po regionu důsledně podle jízdního řádu a ve vesnicích má dlouhou tradici. Oblíbenost potvrzovali již čekající čtenáři. Na každé zastávce jsme strávili přibližně hodinu.

Zcela ohromující pro mě byla samoobslužná knihovna. Její pobočky mají otevřeno každý den od osmi ráno do deseti do večera, přičemž knihovnice jsou zde přibližně dvě hodiny denně. Zabezpečovací systémy v podobě čipů v knihách, bezpečnostních rámu a kamer zajišťují pořádek a funkčnost provozu. Lidé si mohou přijít nejen pro knihy, ale také si posedět s přáteli v krásně vytopené a osvětlené místnosti. Za pět let, co jsou samoobslužné knihovny v provozu, se udál pouze jeden incident, a to posprejované dveře na WC.

Samostatnou kapitolou jsou knihy. V Dánsku stojí běžná beletristická kniha v přepočtu 1 400 Kč. I přes vysoké

ceny titulů je knihovna velmi dobře financovaná, proto může kupovat bestsellery např. i v deseti výtiscích. Těchto vyřazených, mnohdy jen rok starých publikací měli v knihovně plnou místnost a pravidelně je prodávají veřejnosti. Ceny jsou skutečně symbolické – cca 30 Kč za kus. V tomto směru mě zaujal vozík plný vánočních balíčků. Později jsem se dozvěděl, že v jednom balíčku je pět vyřazených knih, jež si mohou lidé koupit za 120 Kč.

Z programů vzpomenu na zpívání dětí z umělecké školy. Poté zpívání s dětmi do jednoho roku, které navštívilo osm maminek s malými dětmi. Sympatický starší muž s kytarou zpíval, hrál a názorně ukazoval na plyšákovy, jak správně cvičit s dětmi. Účastnil jsem se také lekce počítačové gramotnosti, halloweenského večera plného her a knihovnic převlečených a namalovaných jako postavy strašidel, čtenářského klubu, klubu Klasik s poslechem vážné hudby a výkladem atd.

Velmi mě zaujala výměna všech zaměstnanců kromě ředitelky u výpůjčního pultu. Zajímavostí je také to, že knihovna vydává dvakrát ročně časopis. Naleznete v něm třeba rozhovory nebo kalendář akcí. V paměti mně utkvělo rovněž samostatné oddělení marketingu se čtyřmi specialisty. Od vedoucího jsem se dozvěděl, že nedávno uspořádali den otevřených dveří knihovny. Ačkoliv na akci přišlo jen 60 lidí, hodnotil ji jako úspěšnou; všichni zúčastnění byli totiž velmi spokojeni, což je nejlepší reklama pro další ročník.

Mladší generace zcela běžně používá selfcheck. Jedná se o samoobslužné zařízení, pomocí kterého si mohou uživatelé sami vypůjčit a vrátit knihy. Jejich třídění probíhá na speciální automatizované lince, která tituly rozdělí do zhruba dvaceti zásobníků. Zařazení do regálů už je pak ale na knihovnicích.

V knihovně funguje „počítačová poradna“. Zájemci mohou v pravidelném čase přijít s notebookem, tabletem či mobilem a zeptat se na radu. Služba funguje i na bázi dobrovolnictví. Studenti či pracující ve svém volnu přicházejí a radí zejména seniorům, jak zacházet s elektronickými zařízeními.

Ze stáže mi nejvíce utkvěli v paměti příjemní zaměstnanci, jejich ochota sdílet své zkušenosti a srdečnost, s kterou mě všichni přijali.

Při loučení jsem od Evy dostal dárek – repliku poháru na pivo ze 16. století, který byl objeven v Randers a pocházel z Čech. Byl to dar českých šlechticů těm dánským. A pohár se tak symbolicky vrátil zpět do Čech.

Pozn. red.: Bc. Antonín Šimek vystoupil s příspěvkem o stáži v dánském Randers na posledním ročníku Královéhradecké knihovnické konference. Prezentace je k dispozici na: <http://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Vzdelavani/Materialy-ke-stazeni.aspx>.

Kontakt na autora: knihovna@velkeporici.cz

Web knihovny: <https://www.randersbib.dk>